

ÖĞRENCİ

ADI: .....

SOYADI: .....

SINIFI: .....NO: .....

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI****COĞRAFYA DERSİ 10. SINIFLAR****2. DÖNEM 1. YAZILI ÖRNEK SORULARI****CEVAP ANAHTARI****Okulunuzun Adı**

.....

.....

.....

Sınav süresi **40** dakikadır.

10.1.14. Türkiye topraklarının kullanımını verimlilik açısından değerlendirir.

1. Türkiye'de erozyonun (toprak kaybı) şiddetinin artmasına neden olan insan etkilerinden iki tanesini yazınız.

(5+5=10 PUAN)

- Bitki örtüsünün tahrip edilmesi
- Yanlış arazi kullanımı

Not: Yanlış arazi kullanımının içerisinde yer alan uygulamalar da doğru yanıt olarak kabul edilecektir.

10.1.15. Bitki toplulukları ve türlerini genel özelliklerine göre sınıflandırır.

2. Ekvatorial yağmur ormanlarını oluşturan ağaçların, yıl boyunca yaprak dökmeden yeşil kalmasının nedeni nedir, kısaca açıklayınız. (10 PUAN)

Bu ormanların bulunduğu alanlarda sıcaklık ortalaması yıl boyu yüksek ve her mevsim bol yağışlıdır. Mevsimler arasında sıcaklık değişimi son derece azdır. Bu nedenlerle ağaçlar yaprakları dökmez.

10.1.17. Türkiye'deki doğal bitki topluluklarının dağılışını yetişme şartları açısından analiz eder.

3. Türkiye'nin birçok yöresinde garig, psödomaki ve antropojen step gibi bitki toplulukları görülmesinin nedeni nedir? (15 PUAN)

Türkiye toprakları binlerce yıldır insanoğlunun yerleşim alanı olduğundan, orman varlığı da bu süre içerisinde büyük tahribata uğramıştır. Bazı yörelerde tahrip edilen orman tekrar kendini yenilerken bazı yörelerde ise şartların elverişli olmaması nedeni ile orman tamamen yok olmuş ve ağaçların yerini kısa boylu çalılar ya da ot örtüsü kaplamıştır.

10.2.1. İstatistikî verilerden yararlanarak nüfus özellikleri ve nüfusun önemi hakkında çıkarımlarda bulunur.

4. Dünya nüfusunda erkek ve kadın sayısı dengeli olmakla birlikte erkek nüfus biraz daha fazladır. 2020 yılı nüfus verilerine göre Dünya nüfusunun yaklaşık %49,6'sı kadın, %50,4'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Ancak bu dengeli durum ülkeden ülkeye hatta ülke içerisinde yöreden yöreye değişebilmektedir.

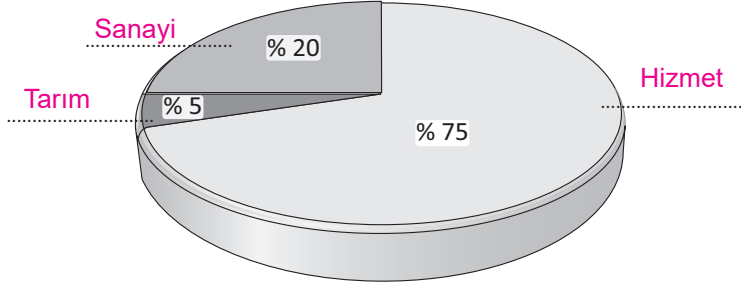
Buna göre nüfusun cinsiyet yapısını etkileyen faktörler nelerdir? (5+5+5 = 15 PUAN)

- Göçler
- Savaşlar
- Doğum ve ölüm oranları

Sonraki sayfaya geçiniz.

10.2.1. İstatistiki verilerden yararlanarak nüfus özellikleri ve nüfusun önemi hakkında çıkarımlarda bulunur.

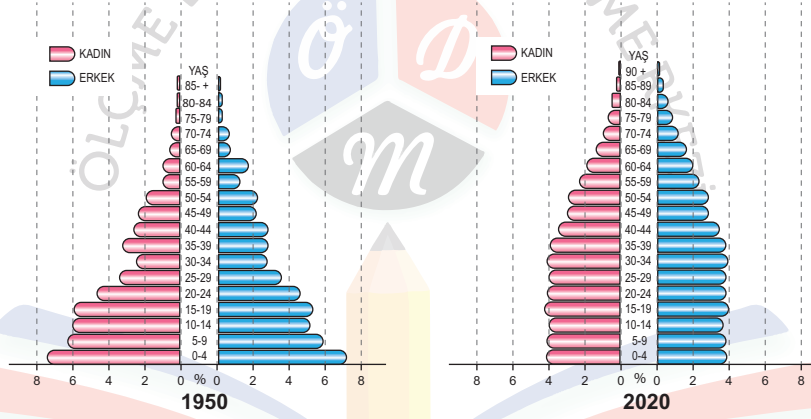
5. Aşağıda, gelişmiş bir ülkeye ait çalışan nüfusun iş kollarına (sektör) göre dağılımını gösteren bir grafik verilmiştir.

Bu iş kollarını grafik üzerindeki olması gereken yerlere yazınız. (5+5+5 = 15 PUAN)

10.2.4. Nüfus piramitlerinden hareketle nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.

6. Aşağıda bir ülkenin 1950 ve 2020 yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Bu ülke nüfusunun zaman içerisinde geçirdiği değişimlerden dört tanesini yazınız.(5+5+5+5 = 20 PUAN)

- Çocuk ve genç nüfus oranı azalmış, buna karşın yaşlı nüfus oranı artmıştır.
- Nüfus artış hızı düşmüştür.
- Ortalama ömür süresi uzamıştır.
- Bağımlı nüfus oranı azalmıştır

10.2.5. Türkiye'de nüfusun tarihsel seyrini sosyal ve ekonomik faktörler açısından değerlendirir.

7. 1955 ve 1960 sayım dönemleri, Türkiye'de nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönemlerdir.

Bu durumun nedenlerinden üç tanesini yazınız. (3 x 5 = 15 PUAN)

- 2. Dünya Savaşı'nın etkilerinin sona ermesi,
- Evlenme ve doğum oranlarının artması,
- Sağlık koşullarının iyileşmesi ve ölüm oranlarının azalması,

Not: bu yanıtların dışında Ekonomik anlamda yatırımların ve iş imkânlarının artması, Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki Türklerin anavatana gelmesi vb. yanıtlar da doğru kabul edilecektir.

*** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan il zümre öğretmenler kurulu toplantısında il/ilçe alan zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 3. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.